

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 13 0 U 002914 14 Uvp
Banjaluka, 11.05.2017. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sudija Smiljane Mrše predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Strahinje Ćurkovića, članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Sanje Oraščanin, u upravnom sporu po tužbi Ž.M. iz M., zastupan po punomoćniku N.M., advokatu iz B.L., Ulica ... (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj 21.05/714-133/13 od 18.12.2013. godine, tužene Republičke uprave za ... B.L., u predmetu promjene upisa u zemljišnoj knjizi, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 002914 14 U od 23.07.2014. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 11.05.2017. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 002914 14 U od 23.07.2014. godine, se preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se Republička uprava za ... B.L., da tužiocu nadoknadi troškove spora u iznosu od 2.193,75 KM u roku od 30 dana od dana primitka ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja. U preostalom dijelu, zahtjev za naknadu troškova postupka se odbija kao neosnovan.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odbijena je tužba izjavljena protiv osporenog akta, bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je poništeno rješenje PJ T. broj 21.46/714.1-192/13 od 13.03.2013. godine i predmet vraćen na ponovni postupak i odlučivanje. Tim prvostepenim rješenjem je na osnovu zahtjeva tužioca i saglasnosti Opštine T. broj 02-014-245/13 od 27.02.2013. godine, dozvoljeno u B listu, zk. ul. broj 1991 k.o. T. Grad u koloni upisi, brisanje upisa pod B/1 - pravo raspolaganja Opštine T. sa 1/1 dijela.

U obrazloženju te presude navodi se da je Pravobranilaštvo Republike Srpske prema odredbi člana 1. stav 1. Zakona o Pravobranilaštvu RS („Službeni glasnik RS“ broj 16/05-78/11) samostalni organ koji u postupku pred sudovima preduzima pravna sredstva radi zaštite imovinskih prava i interesa Republike, grada, opštine i njihovih organa i to u svim sudskim i upravnim postupcima, što ukazuje da je Pravobranilaštvo određeno i ovlašteno da kao zakonski zastupnik, kada su u pitanju imovinska prava, zastupa opštinu, između ostalog i pred upravnim organima i preduzima radnje i pravna sredstva radi zaštite imovinskih prava i interesa opštine, što je Pravobranilaštvo u konkretnom slučaju i učinilo podnošenjem žalbe protiv prvostepenog rješenja koja žalba je blagovremena, jer je podnesena u propisanom roku od 15 dana prema članu 215. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 13/02-50/10, u

daljem tekstu: ZOUP), a koji se računa od dana dostavljanja rješenja, zbog čega ne stoje navodi tužioca istaknuti na okolnost neraspravljanja blagovremenosti žalbe, a što je tuženi pravilno utvrdio i pravilno žalbu uvažio i prvostepeno rješenje poništio, jer Pravobranilaštvu RS nije omogućeno učešće u tom prvostepenom postupku, što je propust koji se treba otkloniti u daljem toku postupka. Iz tog razloga tužba se ukazuje neosnovanom.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude tužilac osporava njenu zakonitost zbog povrede postupka koja je od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu navodi dosadašnji tok postupka i prvenstveno prigovara blagovremenosti žalbe koju je Pravobranilaštvo izjavilo protiv prvostepenog rješenja. Smatra da je obrazloženje nižestepenog suda površno i neprihvatljivo, jer selektivno tumači Zakon o Pravobranilaštvu, isključivo u korist tužene, odnosno zainteresovanog lica, pogrešno se pozivajući na član 1. stav 1. i član 18. Zakona o Pravobranilaštvu, a pri tome propušta da ukaže na sadržaj člana 1. stav 3. tog zakona kojim je propisano da u imovinsko-pravnim sporovima opštine, što je i u suštini predmetni spor, poslove zastupanja pred sudovima i drugim organima će vršiti lice određeno zakonom, a to lice u smislu člana 40. stav 1. Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik RS“ broj 101/04-98/13) je načelnik opštine koji zastupa i predstavlja opštinu. Kako opština ima svoju imovinu i svojstvo pravnog lica to znači da u imovinsko-pravnom sporu opštinu može da zastupa načelnik. Daljom analogijom sa članom 23. Zakona o Pravobranilaštvu proizlazi da isprava kojom je Načelnik Opštine T. dao saglasnost tužiocu da se upiše u zemljišnu knjigu, bi se mogla tumačiti kao pravni posao imovinsko-pravne prirode, pa je Opština T. prema toj odredbi bila dužna da o toj saglasnosti obavijesti Pravobranilaštvo, što nije učinila, pa je ono momentom saznanja za upis prava svojine u korist tužioca moglo samo da podnese tužbu radi ništavosti ili pak rušljivosti tog pravnog posla, što takođe nije učinjeno. Prema navedenom, nižestepeni sud daje Pravobranilaštvu RS ovlaštenja koja mu ne pripadaju po zakonu, a takođe, sporno je da li je prvostepeno rješenje od 13.03.2013. godine postalo konačno, odnosno pravosnažno. Po stavu suda rješenje tužene kojim je odbačena žalba Opštine T. nema nikakav pravni značaj u ovoj upravnoj stvari, već se žalba može uložiti i kasnije, što bi značilo da i dalje postoji pretpostavka da rješenje nije konačno, koji zaključak je pogrešan, jer je ono postalo konačno, a i pravosnažno i da se po konačnosti moglo osporiti samo podnošenjem tužbe koja nije podnesena, a s obzirom da je žalba podnesena nakon njegove konačnosti, to ista nije ni u kom slučaju mogla biti blagovremena, jer žalba ima suspenzivno dejstvo samo protiv akata koji nisu konačni, što u konkretnom nije slučaj. Smatra da nižestepeni sud poistovjećuje konačnost i pravosnažnost rješenja, što nije isto, a takođe pogrešno se poziva na odredbu člana 76. stav 1. ZOUP (dostavljanje zakonskom zastupniku ili punomoćniku), ali nije jasno iz kojih razloga. Vjerovatno da nižestepeni sud miješa pojmove zakonski zastupnik i zastupnik po zakonu, a ni u jednom članu Zakona o Pravobranilaštvu ne piše da je Pravobranilaštvo RS zakonski zastupnik opštine, zbog čega i dalje ostaje nejasno zašto se sud poziva na navedenu odredbu ZOUP. Ukazuje i da ne postoji zakonska mogućnost povlačenja saglasnosti kojim je odobrena promjena u zemljišnoj knjizi, jer to nije predviđeno Zakonom o zemljišnim knjigama, pa ako opština hoće da povuče saglasnost i da briše tužioca iz zemljišno-knjižnog uložka, mora da pokrene određeni postupak brisanja upisa u zemljišnoj knjizi u parničnom postupku. Ovo s obzirom da iz te saglasnosti proizlazi da je opština saglasna sa promjenom u zemljišnoj knjizi, koju saglasnost je tužilac priložio uz zahtjev, pa sa stanovišta materijalnog prava, čak i da je žalba blagovremena, nije postojao zakonski razlog za njeno usvajanje. Shodno navedenom, predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine, te da se tuženi obaveže da mu nadoknadi troškove postupka prema priloženom troškovniku u ukupnom iznosu od 1.316,25 KM, uvećano za troškove takse na zahtjev po odluci suda.

Tuženi u odgovoru na zahtjev ostaje kod navoda datog u obrazloženju osporenog akta, te predlaže da se zahtjev odbije.

Opština T., po Pravobranilaštvu Republike Srpske, Sjedište zamjenika u Doboju kao zainteresovano lice u ovoj upravnoj stvari u odgovoru na zahtjev osporava njegove navode i ističe da pobijanom presudom nije povrijeđen materijalni propis, a ni propis u postupku koji je od uticaja na rješenje, te ukazuje da je odredba člana 1. stav 3. Zakona o Pravobranilaštvu na koju se poziva tužilac prestala da važi, jer je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Pravobranilaštvu („Službeni glasnik RS“ broj 119/08 i 78/11) sadržaj navedene zakonske odredbe izmijenjen u odnosu na tekst koji tužilac navodi. Predlaže da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovore na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa proizlazi da je predmetni postupak pokrenut po zahtjevu tužioca za brisanje upisa u zk.ul.broj 1991 k.o. T: Grad izvršenog u korist Opštine T. na nekretnini označenoj kao k.č.broj 399 poslovna zgrada površine 27 m², a na osnovu saglasnosti Načelnika Opštine T. broj 02-014-245-13 od 27.02.2013. godine, koja je priložena uz zahtjev i na osnovu koje je predmetnim prvostepenim rješenjem od 13.03.2013. godine dozvoljeno brisanje upisa prava raspolaganja u korist Opštine T. na navedenim nekretninama, s obzirom da se na toj parceli nalazi samo zgrada i da na toj parceli nema drugog zemljišta osim zemljišta ispod zgrade, odnosno da nema zemljišta koje bi bilo predmet raspolaganja, pa je iz tog razloga odlučeno kao u dispozitivu, a na osnovu člana 43. stav 1. Zakona o zemljišnim knjigama („Službeni glasnik RS“ broj 67/03-119/08).

To rješenje je osim tužiocu, dostavljeno i Načelniku Opštine T. dana 13.03.2013. godine, koji je protiv istog izjavio žalbu dana 28.03.2013. godine, u istoj naveo da povlači datu saglasnost i zatražio njegovo poništenje. Rješenjem tužene od 02.07.2013. godine ta žalba odbačena kao izjavljena od neovlaštenog lica, a s pozivom na odredbu člana 1. stav 1. Zakona o Pravobranilaštvu RS. To rješenje dostavljeno je Pravobranilaštvu RS, Sjedište zamjenika D., Načelniku Opštine T. i tužiocu, svima dana 12.07.2013. godine.

Nakon toga, Pravobranilaštvo RS, Sjedište zamjenika D., podneskom od 22.07.2013. godine zahtijeva od PJ T., dostavu prvostepenog rješenja od 13.03.2013. godine, da bi, kako navodi, mogao postupiti u skladu sa svojom nadležnošću, jer da im isto nije dostavljeno, a za njegovo postojanje da su saznali od Načelnika Opštine T. dana 18.07.2013. godine iz podneska, kojim ih načelnik obavještava o potrebi izjavljivanja žalbe. Prvostepeni organ to i čini i rješenje im dostavlja uz podnesak od 23.07.2013. godine koje je od strane Pravobranilaštva, Sjedišta zamjenika D. zaprimljeno dana 25.07.2013. godine (prijemni pečat na podnesku).

Prema navedenom, prijemom rješenja od 02.07.2013. godine kojim se odbacuje žalba Opštine T. protiv prvostepenog rješenja od 13.03.2013. godine, Pravobranilaštvo RS je upoznato sa sadržajem tog rješenja, jer se isto navodi u obrazloženju tog drugostepenog rješenja. Kod takvog stanja stvari, rok za izjavljivanje žalbe protiv prvostepenog rješenja od 13.03.2013. godine počinje teći od dana prijema tog rješenja, tj. od 12.07.2013. godine, a kako je žalbu izjavio putem pošte preporučeno dana 30.07.2013. godine, proizlazi da je ista neblagovremeno podnesena po proteku roka od 15 dana. Taj rok istekao je dana 29.07.2013.

godine (ponedjeljak) tj. prvog radnog dana poslije 27.07.2013. godine (subota) koji je bio zadnji dan za podnošenje žalbe. Prema tome, radi se o neblagovremeno podnesenoj žalbi, na što tužilac osnovano ukazuje, zbog čega je istu trebao odbaciti prvostepeni organ na osnovu odredbe člana 219. stav 2. ZOUP ili ako to nije učinio, onda je to trebao učiniti tuženi na osnovu odredbe člana 224. stav 1. ZOUP.

Nije sporno da je Pravobranilaštvo RS, prema odredbi člana 1. stav 1. Zakona o Pravobranilaštvu RS, zastupa opštinu, grad i njihove organe, organizacije i dr. i pred sudovima i drugim organima preduzima pravna sredstva radi zaštite njihovih imovinskih prava. Dakle, radi se o zastupniku na osnovu zakona, pa u slučaju propusta organa da ga uključi u postupak, odnosno da mu ne dostavi rješenje (kao što je slučaj u ovoj upravnoj stvari), preostaje da to učini organ kojeg zastupa i da ga obavjesti o potrebi preduzimanja pravnih sredstava radi zaštite njegovih prava, na što tužilac takođe osnovano ukazuje. U konkretnom slučaju to je načelnik opštine i učinio dana 18.07.2017. godine, ali nakon prijema rješenja o odbacivanju njegove žalbe i kada je Pravobranilaštvo već imalo saznanja o sadržaju rješenja od 13.03.2013. godine, zbog se od tog dana i ne može računati početak roka za izjavljivanje žalbe. Istovjetna je situacija i sa naknadnim dostavljanjem tog prvostepenog rješenja, pa je pogrešan zaključak tuženog i nižestepenog suda da od tog dana počinje teći rok za izjavljivanje žalbe, pa da je žalba blagovremeno podnesena.

Prema odredbi člana 234. tačka 10. ZOUP, ako stranku nije zastupao zakonski zastupnik, a trebao je po zakonu da je zastupa, to je razlog za ponavljanje postupka, čija blagovremenost se u smislu odredbe člana 237. stav 1. tačka 5. ZOUP računa od dana dostavljanja rješenja. S obzirom da u predmetnom postupku opštinu T. nije zastupalo Pravobranilaštvo, to je isto nakon naknadnog dostavljanja rješenja od 13.03.2013. godine, moglo da podnese prijedlog za ponavljanje postupka, što je i učinilo, to će se blagovremenost podnesenog prijedloga cijeliti u odnosu na dan dostavljanja tog rješenja.

Tužilac pogrešno ukazuje na primjenu odredbe člana 1. stav 3. Zakona o Pravobranilaštvu koja je prestala da važi, jer je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Pravobranilaštvu („Službeni glasnik RS“ broj 119/08 i 78/11) sadržaj navedene zakonske odredbe je izmijenjen u odnosu na tekst koji tužilac navodi, što je i nižestepeni sud pravilno obrazložio.

Međutim iz ostalih naprijed navedenih razloga, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi ostvareni su razlozi predviđeni odredbama člana 35. stav. 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za njeno vanredno preispitivanje uvažava, na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. tog zakona, pobijana presuda preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava, jer su ostvareni razlozi iz odredaba člana 10. tačke 2. i 4. ZUS.

Odluka o troškovima spora iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbi člana 49. i 49.a, stav 1. ZUS i u vezi sa članom 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" broj 58/03- 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS. Visina troškova, koju je tuženi dužan isplatiti tužiocu, kojeg je u upravnom sporu zastupao advokat, određena je shodno odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik RS“ broj 68/05, u daljem tekstu: Tarifa). Prema Tarifnom broju 3. za sastavljanje podnesaka (tužbe) u neprocijenjivim stvarima visina nagrade iznosi ukupno 300 bodova, a prema vrijednosti boda od 2 KM, iz člana 14. stav 2. Tarife, nagrada iznosi 600,00 KM. Taj iznos uvećava se za 25 % na ime paušala, prema odredbi člana 12. Tarife, kao i za iznos PDV od 17%, jer je advokat priložio dokaz da je obveznik plaćanja tako

da ukupan iznos troškova koji se dosuđuju na ime podnošenja tužbe iznosi 877,50 KM. Tu su i troškovi za sastav zahtjeva za vanredno preispitivanje, za koji se visina nagrade od 300 bodova, uvećava za 50% za sastav pravnog lijeka (450 bodova), pa prema pomenutoj vrijednosti boda nagrada iznosi 900,00 KM, uvećana za 25% paušala i 17% PDV, ukupno 1.316. 25 KM, pa ukupan iznos troškova koji se dosuđuju iznosi 2.193,75 KM. U preostalom dijelu, zahtjev za naknadu troškova takse u iznosu od 200 KM na tužbu i presudu, se odbija kao neosnovan, jer u spisu nema podataka da je tužilac uplatio potraživani iznos takse, a niti je o tome uz zahtjev za troškove dostavio dokaz.

Zapisničar
Sanja Oraščanin

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić